

A biztosítási adó

A biztosítási adó a biztosítási szektort terhelő – forgalmi típusú – különadó, amelynek szabályait a biztosítási adóról szóló 2012. évi CII. törvény (Btv.) tartalmazza. Az adóból származó bevétel a központi költségvetést illeti meg.

Tartalom

1. Az adókötelezettség tárgya, alanya	1
2. Az adó alapja, a biztosítási díj elszámolása	3
2.1. Az adó alapja.....	3
2.2. A biztosítási díj elszámolása	4
3. Az adó mértéke.....	5
3.1. Az adó mértéke casco-, illetve vagyon- és balesetbiztosítási szolgáltatás nyújtása esetén.....	5
3.2. Az adó mértéke kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szolgáltatás nyújtása esetén ..	7
4. A baleseti adó megszüntetésével kapcsolatos átmeneti szabályok	7
5. Az adó megállapítása	7

1. Az adókötelezettség tárgya, alanya

Adóköteles a biztosítási szolgáltatás – a Btv. alkalmazásában a casco biztosítás, a vagyon- és balesetbiztosítás, valamint a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás – *nyújtása*, ha a kockázat felmerülésének helye¹ Magyarország².

Nem kell biztosítási adót fizetni a betegségbiztosítás³ illetve a mezőgazdasági biztosítás⁴ után.

Casco biztosítás ⁵	Vagyon- és balesetbiztosítás ⁶
<u>Szárazföldi jármű-casco</u> (szárazföldi gépjárművekben, nem gépi meghajtású szárazföldi járművekben bekövetkezett károk)	<u>Balesetbiztosítás</u> (ideértve a munkahelyi balesetet és a foglalkozási megbetegedést is)
<u>Sínpályához kötött jármű-casco</u> (sínpályához kötött járművekben bekövetkezett minden kár, veszteség)	<u>Szállítmányra kötött biztosítás</u> (beleértve árukat, poggyászokat és valamennyi más vagyontárgyat) ⁷

¹ a biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bit.) 4. § (1) bekezdés 62. pont *b*) alpont

² Btv. 2. §

³ Bit. 1. számú melléklete A) részének 2. pontja szerinti biztosítási ágazat

⁴ a mezőgazdasági termelést érintő időjárás és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény szerinti mezőgazdasági biztosítás

⁵ Bit. 1. melléklet A) rész 3-6. pontjai szerinti ágazatok

⁶ Bit. 1. melléklet A) rész szerinti ágazatok, kivéve 3-5. pontokat, de ideértve az életbiztosításhoz kapcsolódó kiegészítő baleset-biztosítást

⁷ a szállított árukban vagy poggyászokban keletkezett károk, függetlenül a használt szállítási eszköz típusától

<u>Légi jármű-casco</u> (a légi járművekben bekövetkezett minden kár, veszteség)	<u>Tűz- és elemi károkra vonatkozó biztosítás</u> (valamennyi vagyoni kár, amelynek okozója tűz, robbanás, vihar, viharon kívüli egyéb természeti (elemi) kár, atomenergia, földcsuszamlás, talajsüllyedés, földrengés)
<u>Hajó (tengeri-, tavi és folyami vagy csatornán használt jármű) casco</u>	<u>Egyéb vagyoni károk</u> ⁸
	<u>Szárazföldi járművekkel összefüggő felelősségbiztosítás</u> (beleértve a fuvarozó felelősségét)
	<u>Légi járművekkel összefüggő felelősségbiztosítás</u> (beleértve a fuvarozó felelősségét)
	<u>Tengeri, tavi és folyami és csatornán használt vízi járművekkel összefüggő felelősség</u> (beleértve a fuvarozó felelősségét is)
	<u>Általános felelősségbiztosítás</u> ⁹
	<u>Hitelbiztosítás</u> (ide tartozik: általános fizetéseképtelenség, exporthitelezés, részletfizetési ügylet, jelzálog-hitelezés, mezőgazdasági hitelezés)
	<u>Kezesség, garancia nyújtása</u>
	<u>Különböző pénzügyi veszteségekre kötött biztosítás</u> ¹⁰
	<u>Jogvédelmi biztosítás</u> (jogi költségek és perköltségek) ¹¹
	<u>Segítségnyújtás</u>

⁸ pl. jégeső, fagy okozta kár, illetve a lopás okozta kár

⁹ például a környezetszennyezéssel kapcsolatos felelősségbiztosítás

¹⁰ pl. foglalkoztatással összefüggő kockázatok, előre nem látható üzleti mellék- és többletköltségek, nyereségkiesés

¹¹ A jogvédelmi biztosítás a jogi eljárási költségek viselésére és a biztosítási fedezetből fakadó más szolgáltatások nyújtására vonatkozó kötelezettség díj ellenében történő elvállalása, így különösen

- a biztosított által elszenvedett kár és a részére járó sérelemdíj peren kívüli egyezséggel vagy polgári, illetve büntetőeljárás során történő megtérülésének biztosítása,

- a biztosított polgári, büntető-, közigazgatási hatósági vagy egyéb eljárásban, illetve a biztosítottal szemben támasztott kártérítési és sérelemdíj iránti igény esetében való védelme vagy képviselése

A kockázat felmerülésének helye (kötelezettségvállalás tagállama nem életbiztosítási ághoz tartozó biztosítási ágazatok esetén):

- ingatlan(ok) és az ezekben található ingóságok biztosítása esetén, ha ezeket ugyanaz a biztosítási kötvény fedezi, az a tagállam, ahol az ingatlan található,
- bármely fajta jármű biztosítása esetén azon tagállam, amely a Kgfb. tv-ben¹² meghatározott kötelezettségvállalás országának minősül,
- legfeljebb 4 hónapos tartamú, utazási és szabadság alatti kockázatok biztosítására szóló szerződés esetén - tekintet nélkül az érintett biztosítási ágazatra - az a tagállam, amelyben a szerződő fél a szerződést megkötötte,
- minden egyéb olyan esetben, amely nem tartozik kifejezetten az előző pontok hatálya alá, az a tagállam, amelyben a szerződő állandó tartózkodási helye van, vagy ha a szerződő jogi személy, az a tagállam, amelyben ezen jogi személynek az a telephelye található, amelyre a szerződés vonatkozik.

A kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási kötelezettség alapján minden magyarországi telephelyű gépjármű üzemeltetője köteles – a külön jogszabály alapján mentesített gépjárművek, illetve meghatározott feltételek esetén az állami gépjárművek¹³ kivételével – a Kgfb. tv. szerinti biztosítóval a gépjármű üzemeltetése során okozott károk fedezetére (...) biztosítási szerződést kötni, és azt díjfizetéssel hatályban tartani.¹⁴

A biztosítási adó alanya a biztosító, ideértve az Európai Gazdasági Térség tagállamában székhellyel rendelkező vagy a Bit. szerinti harmadik országbeli biztosító magyarországi fióktelepét, illetve a határon átnyúló biztosítási szolgáltatást nyújtót is az adóköteles biztosítási szolgáltatása tekintetében¹⁵.

2. Az adó alapja, a biztosítási díj elszámolása

2.1. Az adó alapja

Az adó alapja a biztosítási díj¹⁶.

Ide tartozik a biztosító által a biztosítási szolgáltatások körébe tartozó biztosítások után a számviteli jogszabályok alapján elszámolt bruttó díj, ideértve a számviteli jogszabályok alapján nem bruttó díjként elszámolt, de a biztosítási szolgáltatás fedezeteként a biztosítási szolgáltatás ellenértékének minősülő értéket.¹⁷

¹² a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény

¹³ Mentessülnek a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződés megkötésének kötelezettsége alól azon gépjárművek üzemben tartói, amelyeket az üzemben tartói jogokat gyakorló minisztériumot vezető miniszter, vagy az üzemben tartói jogokat gyakorló szervezet felett irányítási vagy felügyeleti jogot gyakorló miniszter rendeletében a biztosítási kötelezettség alól mentesített [Gfvt. 57/H. § (1) bekezdés].

¹⁴ Gfvt. 4. § (1) bekezdés

¹⁵ Batv. 3. §

¹⁶ Batv. 1. § 7. pont, 4. §

¹⁷ elsősorban a befektetésekkel kombinált ún. unit-linked életbiztosításoknál fordul elő, hogy a biztosító kockázatvállalása a biztosítási díjjal fedezett kockázatok mellett más kockázatokra is kiterjed (pl. baleseti kockázat). Ennek fedezetét az biztosítja, hogy a biztosítás megtakarítási részéből a biztosító költségei ellentételezésére egy bizonyos összeget elvon. Ezen összeg kvázi biztosítási díjként szolgál, így szintén az adóalap részét képezi.

Nem képez adóalapot a mezőgazdasági biztosítás bruttó díja, illetve a más biztosító társaságtól viszontbiztosításba¹⁸ vett biztosítások állományából kapott – bruttó díjbevételeként elszámolt – díjbevételek.

Amennyiben a biztosító egy biztosítási jogviszony keretében több, biztosítási adó-köteles szolgáltatást nyújt vagy biztosítási adó-köteles biztosítási szolgáltatást és más biztosítási szolgáltatást (pl. betegségbiztosítás) együttesen nyújt, a biztosítási díj a biztosítási adó-köteles biztosítási szolgáltatásonként elkülönítetten megállapított díj.

2.2. A biztosítási díj elszámolása

A biztosítási díjakat a biztosítók éves beszámoló készítési és könyvvizelési kötelezettségének sajátosságairól szóló 192/2000. (XI. 24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: kormányrendelet) 2. számú melléklete alapján kell elszámolniuk a biztosítóknak. Ennek tekintetében van jelentősége, hogy az adót a biztosítási díj(részlet) elszámolása hónapját követő hónap 20. napjáig kell megállapítani. A biztosító a díjbevételek elszámolása tekintetében két lehetőség közül választhat¹⁹:

a) a biztosítási díjbevételeket folyamatosan, az érvényes szerződések szerinti esedékesség időpontjában számolja el, a szerződés szerint várható összegben. A szerződések megszűnésének alkalmával, a megszűnés hónapjában a már elszámolt bevételt, a megszűnés hatályának időpontjára vonatkoztatva kell csökkenteni;

b) a biztosítási év folyamán a díjbevételeket a pénzügyi realizálás időpontjában számolja el. Az év zárásakor elszámolja a mérlegfordulónapon érvényes szerződések fordulónapig esedékes, de pénzügyileg nem realizált bevételét, egyidejűleg megszünteti az előző évi zárásakor ugyanilyen címen elszámolt bevételt.

Példa:

A biztosító az a) pontban foglaltak szerint jár el a biztosítások elszámolása tekintetében.

Az ügyfél tűz- és elemi károkra vonatkozó vagyonszociális biztosítási szerződést kötött a biztosítóval, a biztosítási időszak 2020. január 1-jétől 2020. december 31-ig tart. Az ügyfél negyedéves díjfizetési esedékességet választott és az első, illetve a második negyedévre vonatkozó díjfizetési kötelezettségeinek 2020. január 22-én illetve május 6-án tesz eleget, majd május 17-én felmondja a szerződést.

A biztosítóval kötött megállapodás alapján ilyen esetben a szerződés az egyoldalú megszüntetés napján szűnik meg.

A biztosító a díjbevételeket 2020. januári illetve április havi bevételként számolja el és a 2020. január, illetve április hónapra vonatkozó bevallásában vallja be a biztosítási adó összegét az adott szerződés tekintetében.

A szerződés megszűnése hónapjában, 2020 májusában a második negyedévre elszámolt bevételt csökkenti azon összeggel, amely a május 18-június 30. közötti időtartamra (első két negyedév) esik.

¹⁸ viszontbiztosítási tevékenységnek minősül a biztosító vagy viszontbiztosító, továbbá harmadik országbeli biztosító vagy viszontbiztosító által vállalt kockázat egy részének vagy egészének szerződésben meghatározott feltételek alapján, díjfizetés ellenében történő átvállalása [Bit. 4. § (1) bekezdés 112. pont]. Viszontbiztosításból származó díj: a viszontbiztosításba vételi szerződésekben kimutatott a viszontbiztosítási állomány díjából a kockázat átvállalásáért kapott díj (ld. kormányrendeletben).

¹⁹ kormányrendelet 2. sz. melléklete eredménykimutatás egyes tételeire vonatkozó előírásai alapján

Amennyiben az adózó a 2020. április hónapra vonatkozó, 2020. május 20-i esedékességű bevallását már a díjbevétel csökkentése előtt benyújtotta, úgy a 2020. április hónapra vonatkozó bevallását önellenőrzés útján módosíthatja, csökkentheti az adott hónapra vonatkozó adókötelezettségét.

3. Az adó mértéke

A Batv. a casco-, illetve a vagyon- és balesetbiztosítási szolgáltatások vonatkozásában sávosan progresszív adómértékeket ír elő abban az esetben, ha az összesített – az említett biztosítási szolgáltatásokból származó – adóalap a 8 milliárd forintot nem éri el. A sávos adómérték a Batv. alapján a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szolgáltatás esetében nem alkalmazható (annál ugyanis minden esetben egykulcsos adót kell alkalmazni).

3.1. Az adó mértéke casco-, illetve vagyon- és balesetbiztosítási szolgáltatás nyújtása esetén

Az adókötelezettség megállapításához elsőként azt kell megvizsgálni, hogy az adóelszámolás hónapját közvetlenül megelőző naptári évben a casco-, illetve vagyon- és balesetbiztosítási szolgáltatások nyújtásából származó összesített adóalap elérte-e a 8 milliárd forintot.

Amennyiben igen, az adó mértéke casco biztosításnál 15 százalék, vagyon- és balesetbiztosításnál 10 százalék az adókötelezettség egyes hónapjaiban.

Amennyiben nem érte el, az adó mértéke az adóelszámolás hónapja adóalapjának

- 100 millió forintot meg nem haladó része után a 15%-os, illetve 10%-os adómérték 25%-a,
- az 100 millió forintot meghaladó, de 700 millió forintot meg nem haladó része után a 15%-os, illetve 10%-os adómérték 50%-a,
- 700 millió forintot meghaladó része után a 15%-os, illetve 10%-os adómérték 100%-a.

Az alábbi táblázat összefoglalja a casco-, illetve a vagyon- és balesetbiztosítási szolgáltatások nyújtásából származó biztosítási díjból képzett adóalaphoz tartozó, 2020. évben hatályos adómértékeket.

Biztosítás típusa	Adó alapja	Adó mértéke
Casco biztosítás	biztosítási díj	<p>- az adóalap 15 százaléka</p> <p>- azon adóalanyánál, amelynek az adóelszámolás hónapját közvetlenül megelőző naptári évben az összesített adóalapja a 8 milliárd Ft-ot nem érte el, az adó mértéke az adóelszámolás hónapja adóalapjának</p> <p>1.) 100 millió Ft-ot meg nem haladó része után 3,75 százalék (a 15 százalék 25 százaléka)</p> <p>2.) 100 millió Ft-ot meghaladó, de 700 millió Ft-ot meg nem haladó része után 7,5 százalék (a 15 százalék 50 százaléka)</p> <p>3.) 700 millió Ft-ot meghaladó része után 15 százalék</p>

Vagyon-és baleset-biztosítás	biztosítási díj	<p>- az adóalap 10 százaléka</p> <p>- azon adóalanyánál, amelynek az adóelszámolás hónapját közvetlenül megelőző naptári évben az összesített adóalapja a 8 milliárd Ft-ot nem érte el, az adó mértéke az adóelszámolás hónapja adóalapjának</p> <p>1.) 100 millió Ft-ot meg nem haladó része után 2,5 százalék (a 10 százalék 25 százaléka)</p> <p>2.) 100 millió Ft-ot meghaladó, de 700 millió Ft-ot meg nem haladó része után 5 százalék (a 10 százalék 50 százaléka)</p> <p>3.) 700 millió Ft-ot meghaladó része után 10 százalék</p>
------------------------------	-----------------	---

Az alkalmazandó adókulcsok két tényezőtől függenek: 1.) az előző évi bruttó, casco-, vagyon- és balesetbiztosításból származó biztosítási díj összege 2.) az adóelszámolás hónapja adóalapjának összege.

A kedvezményes adókulcsok a sávokban olyan arányban alkalmazandóak az egyes biztosítási ágaknál, amekkora arányt adott hónapban a casco-, illetve vagyon- és balesetbiztosítási szolgáltatások díja a teljes havi adóalapban képvisel.

Példa:

A biztosító 2019. adóévi összesített adóalapja 4 milliárd forint.

A 2020. február hónapra eső adóalap 570 millió forint, ebből 360 millió forint casco-biztosításból származik, 210 millió forint vagyonbiztosításból.

Mivel az előző évi összesített adóalap nem érte el a 8 milliárd forintot, a februári adóalapnál a főszabálynál kedvezőbb, sávós adómértékek alkalmazhatóak.

Az adóalap 12/19-ed része (360/570) származik casco-, míg 7/19-ed (210/570) része vagyonbiztosításból, az adóalap 100 millió forintot meg nem haladó részéből ilyen arányt képviselnek az egyes adóköteles biztosítási díjak (a casco-biztosításból származó díjbevételből 63,16 millió Ft tartozik ide, míg a vagyonbiztosításból 36,84 millió Ft).

Az erre eső adó mértéke (63,16 millió x 3,75%) 2,37 millió, illetve (36,84 x 2,5%) 0,92 millió Ft, azaz összesen 3,29 millió Ft.

A következő adósávba 470 millió Ft jut, amelyből a casco biztosítás díjbevétele (360 millió – 63,16 millió) 296,84 millió Ft, míg a vagyonbiztosítás díjbevétele (210 millió – 36,84 millió) 173,16 millió Ft.

A casco biztosításból származó díjbevétel utáni, középső sávra jutó adó (296,84 millió x 7,5%) 22,26 millió Ft, vagyonbiztosításnál pedig (173,16 x 5%) 8,66 millió Ft.

A 2019. februári casco-, illetve vagyonbiztosítási adóköteles díjbevételek utáni biztosítási adó összege (3,29 millió + 22,26 millió + 8,66 millió) 34,21 millió forint.

3.2. Az adó mértéke kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szolgáltatás nyújtása esetén

Az adó mértéke – az adóelszámolás hónapját megelőző naptári évben elszámolt díjbevétel mértékétől függetlenül – az adóalap 23%-a, de a biztosító kockázatviselésével érintett időtartam naptári napjaira naponta legfeljebb 83 forint/gépjármű.

Figyelembe véve, hogy a Gfbt. szerinti fedezetlenség időtartamára a biztosító kockázatviselése díjfizetés hiányában nem terjed ki – kivéve a szünetelés időtartamát –, így az adó mértékének megállapításánál erre az időszakra nem vonatkozik a napi 83 forintos limit.

4. A baleseti adó megszüntetésével kapcsolatos átmeneti szabályok

Mivel a baleseti adó megszűnésével egyidejűleg 2019. január 1-jével a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás adókötelezettsége a biztosítási adóba olvadt bele, átmeneti rendelkezések kerültek beiktatásra mind a Batv. (8/A. §), mind a Neta tv.²⁰ (II. fejezet 11/K. §) vonatkozásában.

A biztosítási adó 2019. január 1-jétől hatályos előírásait azon – határozatlan vagy határozott időtartamú – kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás esetén kell alkalmazni, amelynek Kgfb. tv. szerinti biztosítási időszaka vagy tartama 2018. december 31-ét követően kezdődik (új szerződések, illetve 2019-ben újra induló szerződések).

Azon határozott idejű kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződések esetén pedig, amelyeknek a biztosítási időszaka vagy tartama 2018. december 31-én vagy azt megelőzően kezdődik, és még 2020-ban is tart, a Batv. előírásait 2020. január 1-jétől kell alkalmazni, tehát biztosítási adót 2020. január 1-jétől kell fizetni. Ezen szerződések tekintetében 2019-re biztosítási adót még nem kell fizetni. Ezzel párhuzamosan a Neta tv. kimondja, hogy a 2019. január 1-jét megelőző dátummal kezdődő, és 2019. december 31-ét követő időszakra áthúzódó határozott tartamú biztosítások esetén a szerződés 2020. január 1-jét megelőző időszakára még baleseti adót kell fizetni – a 2018. december 31-én hatályos rendelkezések szerint –, míg a biztosítási szerződés 2019. december 31-ét követő időszakára baleseti adót nem kell beszédni, illetve megfizetni (ezen időszakot már biztosítási adó fogja terhelni).

Példa:

A más tagállami telephelyű gépjármű tulajdonosa a magyarországi rendeltetési helyű gépjármű vonatkozásában határozott időtartamú kötelező gépjármű-felelősségbiztosítást kötött. A biztosítási időtartam kezdete 2018. december 1., vége 2020. november 30. Ez azt jelenti, hogy

- a 2018. december 1-2019. december 31. közötti időtartam vonatkozásában a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás után baleseti adót,
- a 2020. január 1. és november 30. közötti időszak tekintetében biztosítási adót kell fizetni.

5. Az adó megállapítása

A biztosító az **adót a biztosítási díj, díjrészlet elszámolása hónapját követő hónap 20. napjáig** – azaz legkorábban 2020. február 20-ig – **állapítja meg, vallja be** az állami

²⁰ A népegészségügyi termékdóról szóló 2011. évi CIII. törvény

adóhatóság által rendszeresített **2020 nyomtatványon** és ezen időpontig **fizeti meg**. A biztosítási adóval kapcsolatos adóhatósági feladatokat az állami adó- és vámhatóság látja el. A biztosítási adót a **NAV Biztosítási adó bevételi számlára – 10032000-01076318-00000000** – kell teljesíteni (adónemkód 200).

Nemzeti Adó- és Vámhivatal